

ONDERNEMINGSPLAN

VegaBoerderij
Groene Hart

1 Het Doel

De Vega Boerderij Groene Hart Coöperatie U.A. is begin 2021 ook formeel opgericht.

De coöperatie stelt zich ten doel het bedrijfsmatig ontwikkelen en beheren van een biologische boerderij, met oog voor natuurbescherming en biodiversiteit.

De coöperatie tracht het doel onder meer te verwezenlijken door op eigen naam en voor eigen rekening en risico:

- a. het aanleggen, beheren en exploiteren van ondermeer een tuinakker, een boomgaard en een voedselbos, met productie primair te leveren aan de eigen leden;
- b. daarbij zich voortdurend te verbeteren in het toepassen van de principes van ecologische landbouw dan wel biologische voortbrenging;
- c. zich te richten de lokale en regionale gemeenschappen.

Alle handelen is er op gericht van de Vega Boerderij Groene Hart een succes te maken. De bedoeling is vegetarisch voedsel te produceren, op bedrijfsmatige wijze, met een positieve exploitatie, in betrokkenheid van eigenaren, deelnemers en vrijwilligers, aansluitend bij lokale en regionale gemeenschappen, en voortdurend verbeterend in het toepassen van ecologische principes en biologische voortbrenging, met oog voor natuurbescherming en biodiversiteit.

Wij spreken elkaar aan op de volgende waarden:

- Handelen naar de bedoeling;
- Open, eerlijk, verbonden, eenvoudig;
- Iedereen kan en mag meedoen, bij respect voor de bedoeling;

2 De coöperatie principes

De uitwerking van de coöperatie is vastgelegd in de statuten, en beschreven in de "spelregels" die op de website www.vegaboerderij.nl algemeen openbaar zijn.

Het hoogste orgaan is de Ledenvergadering. De leden zijn de eigenaren, die voor € 2000,-- een eigendomscertificaat hebben gekocht. Zij benoemen de leden van het bestuur en van de Raad van Commissarissen. Het bestuur stelt een boer aan bij wie de dagelijkse bedrijfsvoering ligt. Het bestuur is daarvoor uiteindelijk verantwoordelijk.

De Ledenvergadering besluit jaarlijks over:

- I. De jaarlijkse verbetering in de prestatie van het natuur-inclusief voortbrengen van de produktie;
- II. Het teeltprogramma, en daarmee de samenstelling van het voedselpakket van dat jaar, alsmede de prijs daarvan.

De basis voor deze besluitvorming is een voorstel van de boer, die daarover open overlegt met een vanuit de leden te vormen speciale commissie. Op deze manier wordt de inbreng vanuit de coöperatieve gemeenschap belangrijk gemaakt in dit proces.

Het voorstel van de boer wordt door het bestuur voorzien van een verantwoording over de financiële effecten, en daartoe zo nodig aangepast. Dit om ervoor te zorgen dat altijd een positieve exploitatie bereikbaar blijft, en daarmee de continuïteit van de vergaboerderij, de waarde van de certificaten, en de belangen van de geldgevers.

De Raad van Commissarissen heeft bij dit alles een adviserende rol en hun instemming is noodzakelijk waar het gaat om het landeigendom en de financiering daarvan – dit alles om ook de positie van certificaathouders en geldgevers zeker te stellen.

3 De produktie

Voor de produktie van groente, fruit, vruchten, kruiden en eieren wordt beschikt over circa 14 hectare land, aan de Voshol 45 te Boskoop.

Er is hiervoor een aankoop overeenkomst onder ontbindende voorwaarden, waarvan de belangrijkste zijn het verkrijgen van vergunningen en het rondkrijgen van de financiering. Lopende het traject om die beide voorwaarden in te vullen kan het land gebruikt worden onder een daartoe opgestelde gebruiksovereenkomst ofwel een tijdelijke pachtovereenkomst van 1 jaar.

Inrichtingsplan (zie ook bijlage)

Het inrichtingsplan voorziet in ruim 5 hectare open grond voor teelt. Daarnaast een tunnelkas, een boomgaard en een voedselbos. Bovendien is er ruimte voor kippen, en randen met bloemenrijk en kruidenrijk grasland.

Gedurende het eerste jaar zullen nog geen inrichtingen gedaan worden die niet eenvoudig ongedaan gemaakt kunnen worden – dus nog geen boomgaard, voedselbos of kippen. Dit heeft te maken met het voorbehoud rond vergunningen en definitieve aankoop, en met de dan nog beperkte investeringsmogelijkheden bij het aangehouden voorzichtige groeiscenario.

Oogstplan (zie ook bijlage)

De reguliere oogstperiode zal lopen van begin maart tot half december. In het eerste aanloopjaar zal de eerste levering echter pas eind april plaatsvinden. In het eerste jaar zijn er nog geen eieren, en de eerste 2 jaar nog geen fruit. De prijs van de voedselpakketten is daarom in de eerste 2 jaar ook lager aangehouden bij de bedrijfsvoering.

Het oogstplan en het daarvan afgeleide teeltplan zorgen dat er – behoudens de aanloop en de afbouw – in het seizoen per pakket wekelijks tenminste 5 verschillende groentes/vruchten worden geleverd.

De tunnelkas helpt bij het zo vroeg mogelijk in het jaar kunnen leveren. Er wordt een irrigatiesysteem voorzien om ook gedurende het seizoen de groei te kunnen ondersteunen bij droogte. De kavels hebben de optie van eigen beïnvloeding van het waterpeil mocht daar aanleiding toe zijn.

NB De kippen zijn er op de vega boerderij niet voor het vlees, maar alleen voor de eieren, het losmaken van de grond en compost. Er wordt een speciaal voor deze functies geschikte kip geselecteerd.

Werkwijze

Er wordt wezenlijk anders gewerkt dan in de huidige tijd van grootschalige landbouw – veeleer op een wijze zoals dat decennia geleden gebeurde. Machines zijn lichter en eenvoudiger, nog over te

nemen van gestopte tuinders. Er wordt meer handmatig gewerkt. Maar dit alles wel volgens de nieuwste inzichten en voortschrijdende kennis.

Natuurinclusief

De teelt zal zo veel mogelijk natuur-inclusief zijn. In de statuten is bepaald dat daarover jaarlijks aan de Ledenvergadering wordt gerapporteerd, met de ambitie om jaarlijks tot verdere verbetering te komen.

Belangrijk uitgangspunt is daarbij dat wordt geteeld (voornamelijk op kleigrond) onder “permacultuur”. Dit houdt ondermeer in dat het gebruik van dierlijke mest minimaal zal zijn omdat dit met organische compost wordt gecompenseerd. In beginsel wordt ook geen kunstmatige bemesting of bestrijdingsmiddelen toegepast. De bodemkwaliteit zal periodiek onderzocht worden op de geschiktheid.

Daarnaast is van belang dat in en rond de teeltstroken bloemen en kruiden zullen groeien, dat het voedselbos (in voornamelijk veengrond) voorziet in vrije vegetatie, bovendien voorzien van een drassige paddenpoel.

De natuurinclusieve werkwijze is ook van belang bij de verkenning van het vergunningentraject:

- voor de Wet Natuurbescherming wordt met de Omgevingsdienst Haaglanden bezien of een ontheffing nodig is vanwege de stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000 gebieden [lijkt geen probleem op te leveren]
- voor de bestemming heeft de gemeente aangegeven dat het initiatief past binnen de bestemming. Toch checken we nog extra of dat ook geldt voor het planten van bomen in het “open weidelandschap”, of dat daar een aanlegvergunning voor vereist is. In afwachting hiervan worden de bomen nog niet geplant [dus zal dit geen probleem opleveren voor een eerste gebruiksjaar].
- bij het Waterschap Rijnland wordt nog geverifieerd of teelt in de open grond nog een specifieke goedkeuring vergt [waarschijnlijk niet omdat voor deze kavels afzonderlijk waterpeil is gemaakt].

NB Weidevogels broeden nauwelijks op onze kavels, wel op de 2 kavels die wij niet kopen. Daar kunnen wij bevorderen dat er ter compensatie wordt gewerkt met uitgestelde maaidatum en (gesubsidieerd) agrarisch natuurbeheer.

4 De bedrijfsvoering

De bedoelingen van de coöperatie kunnen alleen gerealiseerd worden en voor de langere termijn geborgd indien deze rust op een bedrijfsmatige werkwijze gericht op een positieve exploitatie. Bij het begroten worden daarom voorzichtige uitgangspunten gehanteerd.

Grondslagen

Voor de investeringen en jaarexploitatie – ondermeer in machines, gereedschap, aanplant en inrichting – zijn als basis genomen de ervaringen die Herenboeren NL heeft opgedaan in de eerste boerderijen die al enkele jaren open zijn. Deze gegevens zijn vergeleken met de inzichten van onze boer die al jaren ervaring heeft met teelt in permacultuur. Dit levert de actuele onderstaande begroting op.

De investeringen (en het aanloopverlies) moeten tijdelijk gedragen kunnen worden vanuit het verenigingskapitaal, bestaande uit de inleg voor certificaten. De jaarlijkse exploitatielasten zullen gedekt moeten worden uit de opbrengsten van de voedselpakketten [en eventuele losse verkopen aan winkels en horeca – deze zijn echter voorzichtigheidshalve niet meegerekend].

Er wordt vanuit voorzichtigheid in de begroting uitgegaan van de volgende deelnemers-aantallen:

2021 100 leden

2022 150 leden

2023 200 leden. Daarna geleidelijke doorgroei naar 300 à 400 leden.

Op basis van de aanmeldingen nu is het aantal voedselpakketten per lid teruggebracht in de begroting naar 2 (in plaats van 2,5 uit het model van Herenboeren NL).

Voor het eerste jaar zijn voor 300 voedselpakketten zaden en aanplant besteld. Dat betekent ook dat als we dit jaar met de ledenwerving boven de 150 zouden uitkomen we een wachtlijst aanleggen richting 2022.

Voorts is in de begroting aangehouden dat we in de komende 3 jaar een pakketprijs hanteren van € 400 per jaar, of € 7,75 per week, maar vanwege de aanloop deze het eerste jaar maar voor 2/3 in rekening brengen, het tweede jaar voor 90% en vanaf het derde jaar voor 100%.

Er is bij de opbrengsten vooralsnog geen rekening gehouden met subsidies voor de aanleg en exploitatie.

De grondslagen leveren de volgende begroting voor 2021:

Investerings: (Balans)		Exploitatie (Winst & verlies)	
Coöperatie/werving	5.000	Bruto salaris Boer	30.000
Overdrachtskosten	€ 5.000	2x trainee/ seizoenscontract	15.000
Bodemanalyse	€ 3.000	Werkgeverslasten	€ 15.000
Omgevingsvergunning	€ 2.000	Telefoon/kleding/auto (lease)	€ 3.000
Hekwerk	€ -	Nutsvoorz/lokale lasten	€ 3.000
Blokhut	€ 9.500	Verzekeringen	€ 5.000
Inrichting loods	€ -	Advies	€ 5.000
Kippenhok (eigen bouw)	€ -	rente 3%/ gebruiksvergoeding	€ 24.000
Kippen	€ -	Kippenvoer	€ -
Bodemverbetering	€ -	Aanplant teelt	€ 13.700
Teelttunnels (2 van 8/30m)	€ 10.500	Loonwerk/mechanisch	€ 2.000
Gereedschap/ machines	€ 17.200	Overig/onvoorzien	€ 10.000
Koelinstallatie	€ 5.000	Kisten & Materialen pakketten	€ 3.000
Bomen	€ -	Afschrijving invest in 10 jr.	€ 9.220
Overig/onvoorzien	€ 15.000	autolease	€ 8.000

Irrigatiesysteem	€ 20.000	
	€ 92.200	€ 145.920

In 2^e jaar extra investeringen

- Kippen en kippenhok € 3.500
- Bomen 40.000
- Overdrachtskosten 5.000
- Vergunning 2.000
- Nutsaansluiting 8.000

En extra exploitatiekosten:

- Kippenvoer 4.000
- Extra afschrijving 6.000

Aanname ontwikkeling inkomsten:

1^e jaar 100 deelnemers x 2 pakketten x 2/3 € 400 = 56.000
(verlies € 90.000 - liquiditeit eindejaar + € 27.000)

2^e jaar 150 deelnemers x 2 pakketten x 90% € 400 = 108.000
(verlies € 48.000 - liquiditeit eindejaar + € 39.000)

3^e jaar 200 deelnemers x 2 pakketten x 100% € 400 = 160.000
(winst € 4.000 - liquiditeit eindejaar + 157.000)

In de jaren daarna zal bij geleidelijke verdere stijging van het aantal deelnemers ook het exploitatieresultaat verder verbeteren. De keuze ligt dan bij de Ledenvergadering of dit bestemd wordt in uitbreiding van het voedselpakket, verlaging van de prijs, of het realiseren van extra's rond de gemeenschap, zoals opgenomen in paragraaf 7.

Risico-paragraaf

De begroting is al vanuit het voorzichtigheidsprincipe opgebouwd, waardoor er voldoende aannemelijkheid is dat we over het algemeen binnen de gestelde bedragen kunnen opereren.

Daarnaast is bezien hoe grote bedrijfsrisico's opgevangen kunnen worden.

- Ziekte/uitvallen van de boer: hiervoor is deels een verzekering afgesloten, daarnaast zijn er nog 2 (trainee-)beroepskrachten, vele vrijwilligers en een deskundige (bestuurs-)adviseur. Daarmee lijkt dit risico beheersbaar.
- Buitengewone weersomstandigheden: lijken in redelijke mate te beheersen omdat we een nagenoeg eigen peil van water kunnen organiseren. Uiteindelijk blijven er natuurlijk risico's, maar het oogstplan kent ook enige overmaat. En dit is ook de charme van de eigen coöperatie in de landbouw, soms is de oogst groter, en soms valt het wat tegen.
- Financieringsrisico bij aankoop: zou boven het gestelde bedrag kunnen uitkomen bij een wat hogere rente, voor 14 ipv 10 hectare. Dat risico doet zich dan pas in 2022 voor, en dan kunnen we in dat geval met één trainee verder, want de opstart is achter de rug.

Financiering grondaankoop

In de begroting zijn wel de kosten opgenomen van de lening bij aankoop resp de pacht prijs in het eerste jaar.

Er is geen aflossing begroot. Te streven valt naar enige spreiding in de looptijd van leningen waardoor ook het renterisico verlaagd wordt. Aflossingen worden gefinancierd met nieuwe (of doorrollende) leningen – de onderliggende grond behoud immers z'n waarde. Eventueel kunnen in de verdere toekomst leningen (deels) worden afgelost uit de liquiditeit van het eigen vermogen. Dat zou daarmee de rentelast in de begroting verlagen, en is daarom aantrekkelijk.

De financiering zelf is nog een van de ontbindende factoren in de koopovereenkomst, waarvoor meerdere opties bestaan, maar ook een combinatie is mogelijk.

Financiering door:

- financiering/aankoop door Aardpeer, een speciale rechtspersoon die een obligatielening heeft geplaatst om natuurinclusieve landbouw als de onze goedkoop te financieren [we zijn hier aangemeld].
- lening van een bank – we mogen aanbiedingen verwachten zowel van Triodos als Rabo.
- leningen van derden/leden. Hiervoor is een brochure gemaakt, en zijn mensen benaderd.

5 De organisatie

De ledenvergadering is het hoogste orgaan van beslissen, het bestuur bestuurt, en de boer heeft de dagelijkse uitvoerende leiding.

Werknemers

De boer is in loondienst. Heeft een basisloon, en kan in volgende jaren bij productie voor méér dan 200 leden ook een prestatieloon ontvangen, afgeleid van de extra netto inkomsten.

De boer beschikt het eerste jaar over 2 tranees, die daarvoor op basis van een seizoenscontract in dienst zijn. Aan de hand van de ervaringen in het eerste jaar zal besloten worden of deze formule wordt voortgezet.

Voor de werknemers wordt een arbo en verzuimverzekering afgesloten.

Vrijwilligers

Er hebben zich meerdere vrijwilligers gemeld die intensief op regelmatige basis willen meehelpen op de boerderij.

Daarnaast wordt het coöperatieve gemeenschapsgevoel versterkt door de mogelijkheid te bieden om per seizoen incidenteel mee te doen. Bij meer dan 5 werkdagen per seizoen wordt daarbij ook een korting op het voedselpakket van 20% aangeboden.

Vrijwilligers werken onder instructie van de boer. De vrijwillige werkdag kent bovendien een structuur, die op de website wordt gemeld, samen met een agenda-systeem waarop kan worden ingetekend. Dit alles om naast het gemeenschapsgevoel toch ook de bedrijfsmatige werkwijze te beschermen.

Onderdak

In de investeringsbegroting is rekening gehouden met goed onderdak voor personeel en vrijwilligers. Dat kan voor de korte termijn (evenals opslag machines en oogst, en uitleverpunt voedselpakketten) in een loods van de verkopende boer, en uiteindelijk door daar zelf in te voorzien, waarschijnlijk in een container-voorziening.

Levering voedselpakketten

Het beginsel is dat de pakketten op de afhaalmomenten bij de boerderij worden opgehaald. De afhaalmomenten – vrijdag en zaterdag – worden op de website kenbaar gemaakt.

Nader uit te werken is nog of er met afhaalpunten in de nabije dorpen wordt gewerkt, of zelfs met een thuisbezorgservice tegen kostendekkende betaling.

6 Plan B en Exit-strategie

Het voorzichtigheidsprincipe houdt ook in dat altijd een exit-strategie beschikbaar is, al lijkt er thans bij aanvang genoeg aannemelijkheid op succesvolle voortgang.

- Als in de loop van dit jaar blijkt dat niet alle vergunningen worden verkregen:
 - dan is het vanwege het beperkte gebruik aannemelijk dat tot het einde van het jaar de tijd wordt gegeven om het geploegde land weer in te zaaien met gras.
- Als het gebruik Voshol niet omgezet kan worden in (definitief) gebruik:
 - dan zijn de kosten van herstel in oorspronkelijke staat beperkt tot gras inzaaien;
 - met aangeschaft materieel en de boer dan verder op lokatie plan B (bijv 1^e jaren achter de Hortus Populus, ondertussen zoeken naar andere definitieve lokatie);
 - geen probleem met leninggevers, want die zijn tot dat moment nog niet gecontracteerd.
- Als na het eerste jaar aan de Voshol niet direct een aansluitende andere lokatie wordt gevonden:
 - dan is het aan de Ledenvergadering om te kiezen tussen het tijdelijk opslaan van de eigendommen (machines, materiaal) totdat wél een lokatie is gevonden;
 - danwel het ontbinden van de coöperatie en het verlies te nemen (de certificaten zijn dan niet meer hun gehele inleg waard).
- Als wel tot aankoop is overgegaan, maar het ledenaantal stagneert beneden het kostendekkende aantal van 200:
 - dan kunnen de kosten nog beperkt worden door bijv geen trainees in dienst te houden;
 - dan kan worden ingezet op extra verkoop via ondermeer winkels, horeca.

7 Goed voor de wereld

De coöperatie is van en voor de leden, die het bedrijf daarvoor goed organiseren. Maar de vega boerderij staat ook met open naar de omgeving, en werkt bewust aan een grotere maatschappelijke betekenis:

- Het concept Vega Boerderij is uniek, en hoewel geïnspireerd door ondermeer Herenboeren NL, zijn we ook bereid onze kennis en ervaringen met hen én andere initiatiefnemers te delen. We hebben ook een open, samenwerkende houding naar andere platforms als CSA, Voedsel families etc.
- De ervaring met grootschalig verbouwen onder permacultuur wordt “van onderop” uit praktische ervaring doorontwikkeld, we zijn graag bereid daarin samen te werken en kennis te delen. Door actief met trainees te werken wordt dit vakmanschap ook verbreed.
- Ondertussen is ook statutair vastgelegd dat de mate van natuur-inclusief werken ieder jaar verbetert – de Ledenvergadering neemt hierover ook jaarlijks een besluit. Het zijn ook de Leden die uiteindelijk het oogstplan en de bewerkingswijze vaststellen.
- Hierdoor, maar ook door hun vrijwilligers betrokkenheid in de organisatie maar ook op het land (dat wordt aangemoedigd en beloond), wordt een nieuwe verbinding gemaakt tussen (stedelijke)bevolking en plattelands-ontwikkeling.
- De Vega Boerderij neemt ook initiatief om deze werkwijze te verbinden met andere agrarische ontwikkeling in de directe omgeving. Een alliantie met lokale zuivelproductie, en vleesproductie bij direct aangrenzende bedrijven wordt verder uitgewerkt.
- Zo veel als mogelijk zal de Vega Boerderij open staan voor bezoek, promotie, en educatie, zie ook de volgende paragraaf.

8 Verdere opties

First things first...het uitgangspunt is steeds geweest om eerst de basis goed te organiseren en pas daarna te kijken of er extra's mogelijk zijn. Ondertussen wordt wel een lijst aangehouden van suggesties:

- Open dagen/rondleidingen

- Kinderen en educatie
- Gedenk-bomen
- Bloemen (stalletje)